

Papyrologica Bruxellensia 18 (1979): 119–28; M. Rist, “III Corinthians as a Pseudepigraphic Refutation of Marcionism,” *Illiff Review* 26 (1969): 49–58; A. F. J. Klijn, “The Apocryphal Correspondence between Paul and the Corinthians,” *VC* 17 (1963): 2–23.

Editio princeps: M. Testuz, *Papyrus Bodmer X–XII* (Cologny-Genève: Bibliotheca Bodmeriana, 1959), 9–45.

Provenance: Near Dishna

Location: Fondation Martin Bodmer, Cologny (Genève)

Notes: P.Bodmer 10 (14.2 × 15.5 cm), preserved in the same codex as P.Bodmer 38 containing other miscellaneous Christian texts, represents the oldest Greek text of Paul’s apocryphal letter to the Corinthians. It derives from a source where 3 Corinthians circulated independently of the *Acts of Paul* as well as the narrative introduction explaining the reasons Paul wrote the epistle. In some instances the scribe appears to have missed important words and verses, and was generally less careful in the process of copying than some of the later Latin copyists.⁵ The papyrus leaves are very legible and all margins are preserved on all four sides. The scribal hand is fairly even with some letter crowding at the ends of lines.

Nomina sacra: usual forms

Transcription:

v

Κορίνθιοι πρὸς Παῦλον
 Στέφανας καὶ σὺν αὐτῷ πρεσβύτεροι
 Δάφνος καὶ Εὐβουλος καὶ Θεόφιλος
 καὶ Ξένων Παύλῳ τῷ ἐν κ(υρί)ῳ χαίρειν
 5 παραγεγόνασιν εἰς Κόρινθον
 ἄν[γ]ῆρες δύο Σίμων τὸ ζ' καὶ Κλεό-
 βιος οἵτινες τὴν τινῶν πίστιν
 ἀνατρέπουσιν φθοριμαίοις
 λόγοις οὓς σοι δοκίμασον οὐ
 10 γὰρ σοῦ ἠκούσαμεν ποτε τοιού-
 τους λόγους οὐδὲ τῶν ἄλλων
 ἀλλὰ τὰ παρελάβομεν παρὰ τε' σοῦ
 κακείνων τηροῦμεν ὡς οὖν
 ὁ κ(ύριος) ἠλέησεν ἡμᾶς ὅν[αυ]τος ἔτι
 15 ἐν σαρκί σου ἵνα παρὰ σοῦ πάλιν
 ἀκούσωμεν ἢ αὐτὸς παραγένου
 πιστεύωμεν γὰρ ὡς ἀπεκαλύφθη
 Θεονοῇ ὅτι εἰρυσταί σε κ(ύριος) ἐκ χει-
 ρὸς ἀνόμου ἢ ἀντίγραφον ἡμῖ(ν)-

1 κορινθιοι pap. || 4 χερειν pap. || 8 φθοριμεοις pap. || 9 δοκειμασον pap. || 12 παρελαβαμεν pap. || 15 σαρκει, ἵνα pap. || 18 ερυστε pap. || 19 ἢ pap.

⁵Cf. W. Rordorf, “Hérésie et orthodoxie selon la correspondance apocryphe entre les Corinthiens et l’apôtre Paul,” *Cahiers de la Revue de Théologie et de Philosophie* 17 (1993): 61–3.

να

- ἐστὶ γὰρ ἃ λέγουσιν καὶ διδάσκου-
 σιν τοιαῦτα οὐ δεῖν φησὶν προ-
 φήταις χρῆσθαι οὐδ' εἶναι θ(εο)ν
 παντοκράτορα οὐδὲ ἀνάστασι(ν)
 5 εἶναι σαρκός οὐδ' εἶναι τὴν πλά-
 σιν τὴν τῶν ἀν(θρῶ)π(ω)ν τοῦ θ(εο)ῦ οὐδ'
 ὅτι εἰς' σ'άρκα ἦλθεν ὁ κ(ύριος) οὐδ' ὅτι
 ἐκ Μαρίας ἐγεννήθη οὐδ' εἶ'ναι' τὸν
 κόσμον θ(εο)ῦ ἀλλὰ ἀγγέλων διό
 10 ἀδελφέ πάσαν εἰσήγησαι σπου-
 δὴν παραγενέσθαι ἐνθάδε
 ὅπως ἀσκανδαλιστὸς μείνη
 ἡ Κορινθίων ἐκκλησία καὶ τού-
 των ἡ ἄνοια ἔκδηλος γένηται
 15 ἔρρωσο ἐν κ(υρί)ῳ
 Παῦλος Κορινθίους περὶ σάρκος
 Παῦλος ὁ δέσμιος Χρ(ιστο)ῦ Ἰη(σο)ῦ τοῖς

2–3 προφητες pap. || 9 αγ'γγελων pap. || 10 εισηγησε pap. || 13 Κορινθων εκκλησεια pap. || 16 Κορινθιοις pap.;
 περει pap. || 17 δεσμιος pap.

νβ

- ἐν Κορίνθῳ ἀδελφοῖς ἐν πολλοῖς
 ὧν ἀστοχήμασι χαίρειν οὐ θαυμά-
 ζω εἰ οὕτως ταχέως τὰ τοῦ πονη-
 ροῦ προτρέχει δόγματα ὅτι ὁ κ(υρίος) Χρ(ιστὸς)
 5 εἰς ταχείαν ποιήσεται τὴν ἔλευσι(ν)
 ἀθετούμενος ἀπ[α]δ τῶν παραχαρα-
 σσόντων τὰ λόγια αὐτοῦ ἐγὼ γὰρ
 ἐν ἀρχῇ παρέδωκα ὑμῖν ἃ καὶ παρέ-
 λαβον ὑπὸ τῶν πρὸ ἐμοῦ ἀποστό-
 10 λων γενομένων τὸν πάντα
 χρόνον μετὰ Ἰη(σο)ῦ Χρ(ιστο)ῦ ὅτι ὁ κ(ύριος) ἡμῶ(ν)
 Χρ(ιστὸς) Ἰη(σοῦς) ἐκ Μαρίας ἐγεννήθη ἐκ
 σπέρματος Δαυίδ πν(εύματος) ἁγίου
 ἀπὸ οὐραν[α]οῦ παρὰ τοῦ π(ατ)ρ(ὸς) ἀποσ-
 15 ταλέντος εἰς αὐτὴν ἵνα εἰς
 κόσμον προέλθῃ καὶ ἐλευθερώ-
 σῃ πάσαν σάρκα διὰ τῆς ἰδίας
 σαρκὸς καὶ ἵνα ἐκ νεκρῶν ἡμᾶς

3 η pap. || 5 ποιησεται pap. || 6–7 παραχαρασοντων pap. || 7 λογεια pap. || 11 Ἰη(σο)υ pap. || 12 Ἰη(σου)ς,
 μαρειας pap. || 13 αγειου pap. || 15 εйна pap. || 18 εйна pap.

νγ

ἐγείρῃ σαρκικούς ὡς ἑαυτὸν τύ-
 πον [εν τυπον] ἔδειξε καὶ ὅτι ὁ
 ἄν(θρῶπο)ς ὑπὸ τοῦ π(ατ)ρ(ὸς) αὐτοῦ ἐπλάσθη
 διὸ καὶ ἀπολλύμενος ἐξητήθη ἵ-

5 να ζωοποιήθη διὰ τῆς υἰοθεσίας
ἐπεὶ γὰρ ὁ θεὸς ὁ τῶν ὅλων ὁ παντο-
κράτωρ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν ἀπέστειλε πρῶτοις Ἰουδαίοις
προφήτας εἰς τὸ ἀπὸ τῶν ἁμαρτίων
10 ἀποσπασθῆναι ἐβούλετο γὰρ τὸν
οἶκον Ἰσρα(ή)λ σῶσαι μερίσας οὖν ἀπὸ
τοῦ πνεύματος τοῦ Χρ(ιστο)ῦ ἔπεμψεν εἰς τοὺς
προφήτας οἵτινες τὴν ἀπλανῆ
θεοσέβειαν ἐκήρυσσαν χρόνοις
15 πολλοῖς θέλων εἶναι <δι>χειρί-
ζετο αὐτοὺς καὶ τὴν πᾶσαν σάρκα ἀν(θρώπω)ν
πρὸς ἡδονὴν ἐδέσμευεν ὁ θεὸς
ὁ παντοκράτωρ δίκαιος ὢν

1 σαρκεϊκους pap. || 3 ὑπο pap. || 4 απολλοιμενος pap. || 4-5 ἵνα pap. || 5 δεια, υἰοθεσιας pap. || 8 ἰουδαιοις pap.
|| 11 μερεισας pap. || 12 επεμψεν pap. || 13 οἰτεινες pap. || 14 θεοσεβειαν εκηρυσσον pap. || 15-16 ζειεχειριζετο
pap. || 18 δικεος pap.

καὶ μὴ βουλόμενος ἀκυρῶσαι τὸ ἴδιον
πλάσμα κατέπεμψε πνεύμα διὰ πυρὸς
εἰς Μαρίαν τὴν Γαλιλαίαν ἵνα δι'
ἧς σαρκὸς ἀπολυμένης ἐνεπολι-
5 τεύετο ὁ πονηρὸς διὰ ταύτης νικη-
θεὶς ἐλέγχθητο μὴ ὢν θεός τῷ γὰρ
ιδίῳ σώματι Χρ(ιστὸ)ς Ἰη(σοῦ)ς πᾶσαν ἔσωσε
σάρκα ἵνα δικαιωσύνῃς νῶον ἐν τῷ
ιδίῳ σώματι ἀναδείξῃ ἐν ᾧ ἡμεῖς
10 ἡλευθερώμεθα οὐκ εἴσιν οὖν τέ-
κνα δικαιωσύνῃς ἀλλὰ τέκνα ὀργῆς
οἵτινες τὴν θεοῦ πρόνοιαν ἀνακό-
πτουσιν λέγοντες μὴ εἶναι τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ
15 ἐν αὐτοῖς τοῦ πατρ(ὸ)ς ἔργα κατηραμέ-
νην γὰρ τοῦ ὅφους πίστιν ἔχουσι(ν)
οὐστίνας ἀποτρέπεσθε καὶ ἀπὸ
τῆς διδασκαλίας αὐτῶν ἀπο-
φεύγετε οἱ δὲ ὑμῖν λέγουσιν

2 κατεπεμσε pap. || 3 μαρειαν, γαλειλεαν ἵνα pap. || 4 απολλυμενης pap. || 4-5 ενεπολειτευετο pap. || 7 ἴδιω
pap. || 8 ἵνα δικεοσυνης pap. || 9 ἰδειω, ὦ pap. || 11 δικεοσυνης pap. || 12 οἰτεινες pap. || 12-13 ανακοπτουσειν
pap. || 18 διδασκαλειας pap.

ἀνάστασις οὐκ ἐστὶν σαρκὸς ἐκεί-
νοις οὐκ ἐστὶν ἀνάστασις οἵτινες
τὸν οὕτως ἀναστάντα ἀπίστουσι
οὗτε γὰρ ἄνδρες Κορίνθιοι οἶδασι
5 τὸν ἐπὶ τοῦ πυροῦ σπόρον ἢ τῶν

ἄλλων σπερμάτων ὅτι γυμνὰ βάλ-
 λεται εἰς τὴν γῆν καὶ συμφθαρέντα
 κάτω ἡγέρθη ἐν θελήματι θεοῦ ἐν σῶ-
 μα καὶ ἡμφιεσμένα ὥστε οὐ μόνον
 10 τὸ σῶμα ἐγείρεται τὸ βληθὲν ἀλλὰ
 πολλοστὸν ὀρθὸν εὐλογημένον
 εἰ δὲ δεῖ ἡμᾶς καὶ ἀπὸ τῶν σπερμά-
 τῶν μὴ ποιῆσθαι τὴν παραβολήν
 οἴδατε ὅτι Ἰωνᾶς ὁ Ἀμαθίου υἱός
 15 διὰ] εἰς Νινεύη μὴ κηρύξαι εἰς κή-
 τος] καταπέποται καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας
 καὶ τρεῖς νύκτας ἐκ τοῦ κατωτάτου
 ἔδου ἐπήκουσεν ὁ θεὸς (ἐδὸς) προσευχομέ-
 νου Ἰωνᾶ καὶ οὐδὲν αὐτοῦ διεφθάρη

2 αναστασεις pap. || 3 απειστουσι pap. || 4 κορινθιοι οιδασει pap. || 5 επει pap. || 6–7 βαλλετε pap. || 7
 συνφθαρεντα pap. || 10 εγειρετε pap. || 11 ηυλογημενον pap. || 14 ἰωνας ὁ ἄμαθιου υἱος pap. || 15 δια Rordorf
 1993, ινα Hovhannessian 2000, Testuz 1959; νεινεουη, κηρυξη pap. || 16 καταπεποτε, τρις pap. || 17 τρις pap.
 || 19 ἰωνα pap.

νς

οὔτε θρῖξ· οὔτε βλέφαρον πόσω
 μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι τοὺς
 πιστεύσαντας εἰς Χρ(ιστὸν) Ἰη(σοῦ)ν ἐξε-
 γερεῖ ὡς αὐτὸς ἡγέρθη εἰ καὶ τὰ
 5 Ἐλισαίου ὁστὰ τοῦ προφήτου
 νεκροῦ βληθέντος ἀπὸ τῶν υἱῶ(ν)
 Ἰσρ(αή)λ ἐπ' αὐτὰ ἀνέστη τὸ σῶμα τοῦ
 ἀν(θρώ)που τι καὶ ὑμεῖς τὸ σῶμα καὶ τὰ
 ὁστὰ καὶ τὸ πν(εῦ)μα Χρ(ιστοῦ) ἐπιρριφέν-
 10 τες ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀναστή-
 σεσθε ἔχοντες ὑγιὴ τὴν σάρκα
 [ο] εἰ δὲ τι ἄλλο παραδέχεσθε κόπους
 μοι μὴ παρέχετε ἐγὼ γὰρ τὰ δέσμα
 εἰς τὰς χεῖρας ἔχω ἵνα Χρ(ιστὸν) κερδήσ[ω]
 15 καὶ τὰ στίγματα ἐν τῷ σῶματι μου
 ἵνα ἔλθω εἰς τὴν ἐκ νεκρῶν ἀν[άσ]-
 τασιν καὶ εἴ τις ᾧ παρέλαβε
 κανόνι διὰ τῶν μακαρίων προ-
 φήτων καὶ τοῦ ἁγίου εὐαγγελί[ου]
 20 μένει μισθὸν λήψεται εἴ τις
 παραβαίνει ταῦτα τὸ πῦρ' ἐστὶ με-
 τ' αὐτοῦ

1 θρξ pap.: ερξ Hovhannessian 2000, Testuz 1959 || 2 ολιγοπιστοι pap. || 3 πειστευσαντας pap. || 3–4 εξεγειρει
 pap. || 5 ελεισαιου pap. || 6 υιω(ν) pap. || 7 ἰσρ(αη)λ pap. || 8 κε pap. || 9–10 επειρειφεντες pap. || 14 εινα pap.
 || 16 εινα pap. || 19 ευαγ'γγελιου pap. || 20 λημψεται pap. || 21 παραβενει pap.

[νξ]
καὶ τῶν οὐ[τ]ως προοδοιπορ[ούντων
ἀ]θέων ἀν[ν](θρώπ)ων οἵτινες τεκνήμα-
τα ἐχιδνῶν εἰσὶν οὓς ἀποτρέπεσ-
θε ἐν τῇ τοῦ κυρίου δυναμεί καὶ ἔστω
5 μεθ' ὑμῶν εἰρήνη

1 προοδουπορ[ουντω] pap.; προοδουπορ[]μ Hovhannessian 2000, Testuz 1959 || 3 ἐχειδων εισειν pap. || 5 ἱρηνη pap.

P.Berlin 13893 + P.Michigan 1317 + P.Michigan 3788

Title: *Acts of Paul*

Date: III/IV century

Bibliography: J. W. Barrier, *The Acts of Paul and Thecla: A Critical Introduction and Commentary* (Tubingen: Mohr Siebeck, 2010); K. Haines-Eitzen, "Engendering Palimpsests: Reading the Textual Tradition of the Acts of Paul and Thecla," in *The Early Christian Book* (ed. W. Klingshirn and L. Safran; Washington, DC: Catholic University of America Press, 2007), 177–93; W. Rordorf, "Les Actes de Paul sur papyrus: problèmes liés aux P. Mich. 1317 et 3788," in *Proceedings of the XVIII International Congress of Papyrology 1986* (Athens, 1988), 453–6; W. D. McHardy, "A Papyrus Fragment of the *Acta Pauli*," *ExpTim* 58 (1947): 279; G. D. Kilpatrick and C. H. Roberts, "The *Acta Pauli*: a New Fragment," *JTS* 47 (1946): 196–9; C. H. Roberts, "A Fragment of an Uncanonical Gospel," *JTS* 47 (1946): 56–7; H. A. Sanders, "Three Theological Fragments," *HTR* 36 (1943): 165–7 (*editio princeps* of P.Mich. 3788); H. A. Sanders, "A Fragment of the *Acta Pauli* in the Michigan Collection," *HTR* 31 (1938): 73–90 (*editio princeps* of P.Mich. 1317); C. Schmidt, "Ein Berliner Fragment der alten ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΑΥΛΟΥ," *SPAW* (1931): 37–40 (*editio princeps* P.Berl. 13893).

Provenance: Oxyrhynchus?

Notes: Three papyrus fragments originally catalogued separately and then later identified as belonging to a single leaf of a codex. The fragments likely originated from Oxyrhynchus, but were purchased individually by the University Michigan and the Ägyptisches Museum, Berlin. The papyrus is now darkened in portions and shows considerable wear. The leaf is numbered πε (=85) and πς (=86) and the leaf probably originated from the second half of a codex.⁶ The hand is a well-formed upright uncial with even spacing of lines and consistently formed letters. This fragmentary leaf has been influential in reconstructing the original length of the Greek *Acta Pauli*.

Nomina sacra: θς, θυ, την, ην, uncontracted Ισραηλ, κυ, κυ, συνων, χρυ, χρυ

⁶H. A. Sanders, "A Fragment of the *Acta Pauli* in the Michigan Collection," *HTR* 31 (1938): 73–5.